

„պաշտօնական եւ հանրական հրամանք Ա-
„ուաշնորդական Ստենիս առ եկեղեցականս եւ
„առ երեցինանս՝ որ ընդ տեսչութեամբ
„սորին են, եւս եւ փոփոխութիւնքն որ լի-
„նին երբէք երբէք իպաշտամունս եւ իդաս-
„քանանայից եւ դպրաց եւ երեցփոխանաց՝
„ձեռնադրութեամբ, տեղափոխութեամբ, վար-
„ձատրութեամբ, եւ կամ փոխամբ նոցին
„յաստեաց. դարձեալ եւ յառաջադիմութիւն
„, եւ հանգամանք ժողովրդական Դպրոցաց վի-
„ճակիս, եւ վաստակք կամ փոփոխութիւնք
„ուսուցչաց նոցին, — հարկ եւ պատշաճ համա-
„թիմք՝ զգիսաւորագոյնս յայսպիսի տեղեկու-
„թեանց տպագրութեամբ հրատարակել ամիս
„յամսոյ, եւ առաքել առ ամենայն եկեղեցա-
„կանս վիճակիս “:

Առաջնորդական Ստեանս ճանչնալով մէկ
կողմանէ այս առաջարկութեան կարեւորու-
թիւնը, եւ միւս կողմանէ վկայելով որ այս
պիսի տեղեկութեանց առանձին տպագրու-

թիւնը ոչ սակաւ ծախուց կկարօտի, որոշեց
նախ՝ որ 1863 տարւոյս սկիզբէն՝ այս թեմա-
կան Տեղեկութիւնները տպագրուին Մասնաց
Աղաւնի ամսագրոյն սկիզբը ամէն ամիս։ Երկ-
րորդ՝ տպագրելի աեղեկութիւնները յանձ-
նուին ընտրութեան կամ որոշման Գերապա-
տիւ Ստենապետին։ Երրորդ՝ Առաջնորդա-
կան Ստենիս ձեռօքը յուղարկուին մէկ մէկ
օրինակ առ ամենայն եկեղեցականս եւ առ
երեցփոխանս վիճակիս։ Չորրորդ՝ առանձին
հաշիւ բռնուի յայսմ մասին Խալիպեան Ռւ-
սումնարանի Տպարանին հետ։ Եւ հինգերորդ՝
թեմական Տեղեկութեանց տպագրութեանը
համար մասնաւոր Գործ կազմուի յԱռաջնոր-
դական Ստենիս։

Այս անգամ կհատարակուին աւասիկ ան-
ցեալ 1862 տարւոյն մէջ աւարտեալ բազմա-
թիւ գործերէն անոնք միայն՝ որոց տեղե-
կութիւնը բազմաց օգտակար կամ հետաքրը-
քրական կրնայ երեւնալ. իսկ յաջորդ ամսա-
թերթերուն մէջ աւելի ընդարձակ եւ նո-
րանոր տեղեկաւթիւններ կդրուին։

Պատենադպիք, ԱՏ. ՍՈՒՐԵՆՆԵԱՆՑ.

ՔԱՂՈՒԱԾ ԳԼԽԱԿՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՅՈՐԱԳՐՈՒԹԵՆՑ 1862 ԱՄԵՆ.

Խ25 Յունուարի, ըստ առաջարկութեան ժո-
ղովրդականաց Պեսարապիոյ Հնչեշտ գիւղաքա-
ղաքին, — որ է կալուած վսեմափայլ Յովիհաննու
Մուրատայ Մանուկ-Պէյի, — տեղւոյն եկեղեցւոյն
երեցփոխան դրուեցաւ մեծարգոյ դպիըն Պողոս
Յովիհաննիսեան Աւագեանց :

— Յտեսսայի եկեղեցւոյն երեցփոխան մեծար-
գոյ եղիս Աղայն Քըրմեանց իւր աստուածահա-
նոյ պաշտօնը ինը տարի ամենայն հաւատարմու-
թեամբ կատարած լինելով, ըստ վկայութեան
ժողովրդոց քաղաքին՝ առաջարկուեցաւ Կայսե-
րական վարձարբութեան. եւ դարձեալ ըստ ըն-
տրութեան եւ առաջարկութեան ժողովրդեան Յ-
տեսսայի, նոյն բարեպաշտ եւ ազգասէք պա-
տուական անձը նորէն հաստատուեցաւ երեցփո-
խանութեան պաշտօնին մէջ՝ այլ եւս երեք տարի
աշխատելու պայմանաւ։

— Խ15 Մարտի. Գրիգորուազուոյ սուրբ Աս-
տուածածին եկեղեցւոյ քահանայն Տէր Խաչատուք
Մամուէլեանց փոխադրուեցաւ իհովուութիւն ե-
կեղեցւոյն Հին Խրիմու, եւ այս քաղաքի քահա-
նայն Տէր Կարապետ Թադէոսեան փոխադրեցաւ

առժամանակեայ քահանայագործութեամբ իգիւ-
ղաքաղաքն Հնչեշտ :

— Յ19 Մարտի. Նախիջեւան, Սուրբ Աստուա-
ծածին եկեղեցւոյ բազմարդիւն երեցփոխան ազ-
նուական Ստեփան Աղայն Նախարար՝ իւր պաշ-
տօնը երեք տարի ամենայն գովութեամբ կատա-
րելէն յետոյ, ըստ խնդրոյ իւրում արձակեցաւ այն
պաշտօնէն հանդերձ Հնորիհակարութեամբ ժողո-
վրդեան եւ Առաջնորդական Ատենիս, եւ տեղը
երեցփոխան կարգեցաւ մեծարգոյ Գրիգոր Աղայն
Սալթիքով։

— Յ2 Ապրիլի. Նախիջեւանի սուրբ Թէոդորոս
եկեղեցւոյն մեծարգոյ երեցփոխանը՝ Թադէոս Աղա
Քէօլէշահինեան՝ իրէն պաշտօնը վեց տարի ա-
մենայն գովութեամբ կատարելէն յետոյ, նորէ-
ընտրութեամբ հաստատուեցաւ այն աստուածա-
հանոյ ծառայութեան մէջ՝ ընդունելով Առաջնոր-
դական Ատենիս Հնորիհակարութիւնը։

— Յ7 Ապրիլի. Ըստ բարեպաշտական առաջար-
կութեան ոմանց իբնակչաց Խրիմու սահմանեցաւ
որ Խարասու քաղաքին մօտ եղած Ա. Փրկիչ Վան-
քին երկու ուխտական հանդիսաւոր օրերուն վե-

րայ աւելցուի այսուհետեւ մէկ օր մի եւս, այսինքն Քրիստոսի Փրկչին մերոյ Համբարձման տօնը. եւ այն օրը Գեր. Առաջնորդը անձամբ գնաց այն սուրբ վանքը, եւ աւուր խորիքոյն պատշաճական խրատ մը խօսեցաւ բարեպաշտ ուխտաւորաց :

— Ի25 Ցունիսի. Առաջնորդական Ատենիս անդամ Դէորգ աբեղայն Մարտիրոսեանց արձակուեցաւ իւր պաշտօնէն եւ յուղարկուեցաւ իՍ. Էջմիածին ընդ մեծարգոյ Փրոքուրորի Սիւնիոդոսին՝ Ցովիաննու Խայեան Միրաքեանց, որ երկու ամսէ իմբեր այս կողմերս գտնուելով՝ դեռ նոր դարձեր էր Գեր. Առաջնորդին հետ նոր նախիջեւանէն, եւ կվերադառնար իջիլսիս :

— 32 Ցուլիսի. Սուրբ Էջմիածնի միաբան՝ Ճերունի Մկրտիչ և Պարդապետն Ցովակիմեան, հրամանագրով Սիւնիոդոսին եկած լինելով իթէոդոսիա իտնօրէնութիւն Առաջնորդի Վիճակիս, նորա կարգաւորութեամբը նշանակուեցաւ Պանահայր Ս. Խաչ վանից նախիջեւանի :

— Ի5 Ցուլիսի. Տէր Թովմաս քահանայն Դանձավետեան եւ Տէր Եղիա քահանայն Նաբշնիքեանց ըստ խնդրոյ իւրեանց արձակուեցան իրենց պաշտօնէն՝ որով անդամք էին Հոգեւորական Կառավարութեանն նախիջեւանի, Հնորիակալութեան գրեր ընդունելով յԱռաջնորդական Ատենէս իրենց պաշտօնը խոհական եւ գործունեայ հաւատարմութեամբ կատարած լինելուն համար. եւ նոցա տեղը կարգեցան անդամք՝ Տէր Պողոս քահանայն Խոճեան եւ Տէր Ցովիաննէս քահանայն Սադունեանց :

— 32 Օգոստոսի. Սուրբ Էջմիածնի Սիւնիոդոսին հրովարտակին զօրութեամբը, որ հիմնեալ է իմբերայ վճռողական հրամանի Վեհափառ Կաթողիկոսին ազգիս Հայոց, շրջաբերական Թըղթով պատուիրուեցաւ ամենայն Հոգեւորական Կառավարութեանց Վիճակիս, եւ քահանայից Տաւրիոյ, որ մեծ պահոց հասարակ օրերը սուրբ պատարագը չմատուցանեն, ոչ ննջեցելոց եւ ոչ կենդանեաց համար, եւ ոչ ի՞նչ եւ իցէ պատճառաւ :

— Ի10 Սեպտեմբերի. Փոթի քաղաքին մաքսատան աստիճանաւորներէն Ստեփանոս Զաքարիան Սուրէնեանց, կարգեցաւ Ատենադպիր Առաջնորդական Ատենիս :

— Ի27 Սեպտեմբերի. Եւպատորիոյ (Կէօզէվի)

Ս. Նիկողայոս Եկեղեցւոյն երէցփոխան աստիճանաւոր Ցովսէփի աղայն Մուրատեանց, որ տասուերկու տարի ամենայն ջերմեռանդութեամբ եւ գովութեամբ կատարեց այն պաշտօնը, ըստ խնդրոյ իւրում արձակուեցաւ պաշտօնէն՝ հանդերձ Հնորիակալութեամբ ժողովրդեան քաղաքին, եւ Առաջնորդական Ատենէս առաջարկուեցաւ Կայսերական վարձատրութեան. իսկ նորա տեղը ընտրուեցաւ նոյն քաղաքի վանառական Գրիգոր Աղայն Ցովսէփեանց :

— 38 Հոկտեմբերի. Ագբիրման քաղաքի սուրբ Աստուածածին Եկեղեցւոյն երէցփոխան մեծարգոյ Կարապետ դպիրն Քիւչիւկեան ըստ խնդրոյ իւրում արձակուեցաւ պաշտօնէն, ընդունելով Առաջնորդական Ատենիս Հնորիակալութիւնը իւր ջերմեռանդ եւ հաւատարիմ ծառայութեանը համար. եւ տեղը նշանակեցաւ Սարգիս Աղայն Զէրքէզեանց :

— Ի15 Հոկտեմբերի. Նախիջեւանի Մայր Եկեղեցւոյն Աւագ սարկաւագ Մրապիոն Փրոթոփուիթեանց, այս տարի հրամանաւ հոգեւորական իշխանութեան իւրոյ իՍ. Էջմիածին յուղարկուած լինելով որ Վիճակիս Եկեղեցեաց հարկաւոր Եղած սրբալոյս մեռոնը բերէ, գովութեամբ կատարեց այս պաշտօնը եւ տաժանական ճանապարհորդիւնը. որոյ վասն ընդունեցաւ հրաման քահանայական գաւազանաւ շրջելու արտաքոյ Եկեղեցւոյն :

— Ի22 Հոկտեմբերի. Ըստ առաջարկութեան Առաջնորդական Ատենիս՝ Ս. Էջմիածնի Սիւնիոդոսին կարգադրութեամբը հարկատուութեան վիճակէն արձակուելով՝ Եկեղեցականաց կարգը դասեցան Մեծ Մալայ գիւղի բնակիչներէն Կարապետ Ֆիշտով, եւ նախիջեւաննեցի Ալեքսան Զորայեանց :

— Նոյն սրբագումար Սիւնիոդոսին վճռովք, ըստ խնդրոյ Տէր նիկողայոս Սաղիմեան քահանային նախիջեւանի եւ ըստ առաջարկութեան Առաջնորդական Ատենիս արձակուեցաւ յեկեղեցական կոչմանէ՝ որդին նորա Ղազարոս Սաղիմեանց:

— 317 Գեկտեմբերի. Նախիջեւանի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ քահանայն Տէր Մկրտիչ Միթարեանց յետ Երկարատեւ տկարութեան փոխեցաւ առ Աստուած, եւ նորա տեղը ծխատէր նշանակուեցաւ Մահտեսի Տէր Ցարութիւն քահանայն Քարաքաշեանց :